

CRNA GORA
KOMISIJA ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI
Broj: 04/17 – 1822/2-09
Podgorica, 04.09.2009. godine

CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA a.d.
- G-din Radomir Rudanović, direktor kastodi odjeljenja -

I CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA a.d. Podgorica obratila se 02.09.2009. godine Komisiji za hartije od vrijednosti sa zahtjevom za davanje mišljenja o mogućnosti isplate klijenata po obavljenoj prodajnoj transakciji na dan obavljanja transakcije (T+0).

II Komisija za hartije od vrijednosti je na 138. sjednici od dana 04.09.2009. godine razmatrala navedeni zahtjev i sa tim u vezi daje sljedeće

MIŠLJENJE
o mogućnosti isplate klijenata po obavljenoj prodajnoj transakciji na dan obavljanja transakcije (T+0)

Komisija za hartije od vrijednosti smatra da ne postoje pravne smetnje da kastodi banka isplati novčana sredstva klijentu po obavljenoj transakciji prodaje hartija od vrijednosti u ime i za račun klijenta, na dan obavljanja transakcije (T +0) i time kreditira klijenta do T+3, tj. do dana prenosa novčanih sredstava sa cash pool računa Centralne Depozitarne Agencije a.d. na kastodi račun Crnogorske komercijalne banke a.d.

Komisija ukazuje da se isplata novčanih sredstva klijentu kastodija može izvršiti tek nakon konačnog potvrđivanja izvršenih transakcija od strane kastodija Centralnoj Depozitarnoj Agenciji i tek nakon što se status kastodi računa u izvršenim transakcijama promijeni u: potvrđen.

S obzirom da kastodi banka prije potvrđivanja vrši upoređivanje izvještaja o izvršenim transakcijama Centralne Depozitarne Agencije sa obračunom posla brokera, moguće je da, u slučaju eventualne greške, dođe do potrebe za promjenom podatka o vrsti i broju računa. Kako navedene izmjene i konačno potvrđivanje transakcije mogu biti izvršene najkasnije na T+1, to kastodi banka u ovim slučajevima ne smije izvršiti isplatu na T+0, već tek na T+1, nakon konačnog potvrđivanja transakcije.

Kako je kastodi banka obavezna da sa klijentom zaključi pismeni ugovor o obavljanju kastodi poslova, prije prijema i izvršenja prvog naloga klijenta, to je neophodno u ugovoru o obavljanju kastodi poslova detaljno propisati prava i obaveze ugovornih strana (npr. obaveza klijenta da dostavi pismeno ovlašćenje za korišćenje prava na isplatu prije T +3 i proviziju za korišćenje ove usluge koju naplaćuje kastodi banka, itd).

Komisija ukazuje da, prilikom obavljanja kastodi poslova za dobrovoljne penzione fondove kastodi banka može naplatiti isključivo naknadu za obavljanje kastodi poslova iz imovine dobrovoljnog penzionog fonda, u određenom procentu neto vrijednosti imovine dobrovoljnog penzionog fonda, i ne može naplaćivati dodatne naknade na teret dobrovoljnog penzionog fonda za obavljanje dodatnih usluga.

Međutim, u oba slučaja kastodi banka snosi rizik nesaldiranja izvršenih transakcija prodaje hartija od vrijednosti jer hartije od vrijednosti koje su predmet prodaje ostaje u svojini klijenta sve do T+3. Iz tog razloga, kastodi banka ne može svojim aktima isključiti ili ograničiti ovu odgovornost prema klijentu.

Takođe, prije otpočinjanja obavljanja ovih usluga neophodno je da aktom kastodi banke precizno propišete koji klijenti, do kog iznosa transakcije i u kojem roku imaju pravo da se koriste ovim uslugama, i uz koju naknadu.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

dr Zoran Đikanović

